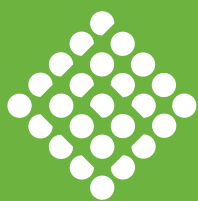

ONDERWIJSASSISTENT

Angerenstein
WELZIJN

COLOFON

Uitgeverij: Edu'Actief b.v.

0522-235235

info@edu-actief.nl

www.edu-actief.nl

Auteur: T.Cremers, M. van Gameren, M. van den Hof, A. de Jong, W. Kooremans, V. Landsmeer-Dalm, N. Montulet, L. Sterrenburg, A. Visser, H. Penterman
Inhoudelijke redactie: F.M.E Vissers

Titel: Onderwijsassistent

Bronvermelding: bibiphoto/Shutterstock.com

ISBN: 978 90 3722 969 1

© Edu'Actief b.v. 2017

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in compilatiewerken op grond van artikel 16 Auteurswet kan men zich wenden tot de Stichting PRO (www.stichting-pro.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Edu'Actief, te vinden op www.edu-actief.nl.

INHOUDSOPGAVE

	Inleiding	8
Thema 1	De leerling volgen	
	1.1 Voortgangsregistratie en het leerlingvolgsysteem	12
	1.2 Verschillende vormen van monitoren	17
	1.3 Ondersteunen bij monitoren	20
	1.4 Verschillende systemen	23
	1.5 Wetgeving	25
	1.6 Verdieping: DL en DLE	28
Thema 2	Groepsplannen en handelingsplannen	
	2.1 Groepsplannen	32
	2.2 Verschillende groepsplannen	36
	2.3 Handelingsplannen	38
	2.4 Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)	43
	2.5 Verdieping: Ambulante begeleiding	48
Thema 3	Handelingsgericht werken en differentiatie	
	3.1 Uitgangspunten van HGW	52
	3.2 De cyclus van HGW	55
	3.3 Vaardigheden van de leerkracht	58
	3.4 Vaardigheden van de onderwijsassistent	60
	3.5 Differentiatie	61
	3.6 Verdieping: Hoogbegaafde leerlingen op school	67
Thema 4	Opbrengstgericht werken	
	4.1 Wat is opbrengstgericht werken?	72
	4.2 Opbrengstgericht werken in een cyclus	76
	4.3 Effecten en knelpunten van opbrengstgericht werken	79
	4.4 Vaardigheden en de kwaliteitskaart	83
	4.5 Verdieping: Michael Fullan	85

Thema 5 Verschillen in onderwijs

5.1	Basisontwikkeling	90
5.2	Verschillende benaderingen van leren	95
5.3	Verschillende methodes	97
5.4	Nieuwe onderwijsconcepten	101
5.5	Verdieping: Drie vormen van leren	105

Thema 6 Intercultureel werken

6.1	Culturele diversiteit	110
6.2	Interculturele communicatie	115
6.3	Interculturele beroepsvaardigheden	118
6.4	Verdieping: Interculturele ouderparticipatie	124

Thema 7 Problemen in de spraaktaalontwikkeling

7.1	Spraaktaalontwikkeling	130
7.2	Stromingen	134
7.3	Taalproblemen en taalontwikkelingsstoornissen	137
7.4	Tweetaligheid en laaggeletterdheid	140
7.5	Projecten	145
7.6	Dyslexie	149
7.7	Verdieping: Verbaal-performaal kloof	155

Thema 8 Rekenproblemen en rekenstoornissen

8.1	Rekenproblemen en rekenstoornissen	160
8.2	Signaleren	163
8.3	Oorzaken en gevolgen	165
8.4	Ondersteuning bij rekenproblemen	167
8.5	Projecten	171
8.6	Verdieping: Fasering bij rekenstoornissen	174

Thema 9	Theorieën	
9.1	Leerproblemen	182
9.2	Gedragsproblemen	183
9.3	Opvoedingsproblemen	184
9.4	Maatschappelijke veranderingen	185
9.5	De psychoanalyse	187
9.6	De leertheorie	190
9.7	Het interactiemodel	193
9.8	Het ecologisch model	196
9.9	Verdieping: Signaleren	201
Thema 10	Hechting	
10.1	Hechting en het belang ervan	208
10.2	Veilige hechting en onveilige hechting	210
10.3	Reactieve hechtingsstoornis	217
10.4	De gevolgen van een hechtingsstoornis	221
10.5	Vaststelling en interventies	223
10.6	Verdieping: Kinderen met hechtingsstoornis in de klas	225
Thema 11	Problemen bij kwetsbare kinderen	
11.1	Kwetsbare kinderen	230
11.2	Werkhoudingsproblemen	231
11.3	Cognitieve stoornissen	234
11.4	Emotionele stoornissen en gedragsproblemen	236
11.5	Seksueel gedrag	243
11.6	Eetstoornissen	247
11.7	Psychiatrische stoornissen	249
11.8	Verdieping: Kwetsbaarheid-stressmodel	252
Thema 12	Klassenmanagement en pedagogisch klimaat	
12.1	Klassenmanagement	256
12.2	Welbevinden en veiligheid	262
12.3	Orde en overzicht	264
12.4	Managementvaardigheden en professionele houding	269
12.5	Aansluiten bij het kind	271
12.6	Verdieping: Talentgericht werken	274

Thema 13 Ontwerpen van onderwijs

13.1 Didactiek en activerende didactiek	278
13.2 Marzano en Miller	283
13.3 Het DA-model	291
13.4 Verschillende werkvormen	294
13.5 Verdieping: Groepsdynamiek	297

Thema 14 Mediawijsheid

14.1 De wijsheid van media	302
14.2 Methodes en programma's	304
14.3 Gebruik van sociale media	308
14.4 Protocol sociale media	311
14.5 Digitale geletterdheid	313
14.6 Verdieping: Het nut van programmeren	317

Thema 15 Onderwijsbeleid

15.1 Beleid	322
15.2 Politiek en beleid	329
15.3 Dagarrangementen	331
15.4 Privacybeleid	333
15.5 Medezeggenschap	336
15.6 Verdieping: Beroepsgeheim in het onderwijs	339

Thema 16 Passend onderwijs

16.1 Geschiedenis van Passend Onderwijs	344
16.2 Uitgangspunten en doelen	346
16.3 De samenwerkingsverbanden	349
16.4 Zorg op school	352
16.5 Verdieping: Evaluatie passend onderwijs	356

Thema 17 Kwaliteitszorg

17.1 Inleiding kwaliteitszorg onderwijs	360
17.2 Kwaliteitscontrole inspectie	364
17.3 Wat scholen zelf doen	367
17.4 Overheidsmaatregelen	371
17.5 Verdieping: Risicomanagement	374

Thema 18 **Doorgaande leerlijnen**

18.1 Doorgaande leerlijnen	380
18.2 VVE	383
18.3 De VVE-keten	386
18.4 VVE-methodieken	392
18.5 Onderzoek naar VVE	397
18.6 Verdieping: Referentieniveaus	400

Thema 19 **Ouderparticipatie**

19.1 Typen oudergedrag	404
19.2 Communicatie met ouders	408
19.3 Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie	412
19.4 Vergroten ouderbetrokkenheid	414
19.5 Verdieping: Ouderparticipatie in het voortgezet onderwijs	417

Thema 20 **Actief leren**

20.1 Leerbehoeften	422
20.2 Leerstijlen	423
20.3 Meervoudige intelligentie	426
20.4 Betekenisvolle leeromgeving	429
20.5 Zelfstandig leren	433
20.6 Ontdekkend leren en coöperatief leren	435
20.7 Verdieping: Werkvormen coöperatief werken	439

Index	445
--------------------	------------

INLEIDING

Angerenstein Welzijn is een complete serie leermiddelen voor de kwalificatiedossiers van Welzijn en is geschikt voor de volgende kwalificatiedossiers:

- Maatschappelijke zorg
- Pedagogisch werk
- Sociaal werk.

Angerenstein Welzijn bestaat in de kern uit boeken met theorie. De boeken van Angerenstein Welzijn kennen de volgende opbouw:

Opbouw boeken Angerenstein Welzijn

Profielboeken	Profielboeken
Basisprofielboeken	Basisprofielboeken
Generieke boeken	Basisboeken

Dit boek is een van de twee basisboeken voor het dossier pedagogisch werk. De theorie bestaat uit drie onderdelen:

- 1 basistheorie
- 2 kritische beroepssituatie
- 3 verdiepingstheorie.

Basistheorie

De basistheorie bevat informatie die relevant is voor alle uitstromen van pedagogisch werk. De theorie wordt verlevendigd met voorbeelden uit het welzijnswerkveld. Belangrijke begrippen worden uitgelegd in de tekst en aangeduid met een paarse kleur.

Kritische beroepssituatie (KBS)

In de KBS word je geconfronteerd met een probleemstelling of dilemma waarbij je niet kunt terugvallen op routinematig handelen. Online vind je bij elke KBS aanvullende opdrachten.

Verdiepingstheorie

Elk thema heeft een verdiepende paragraaf waar het thema verder wordt uitgediept.

Daarnaast kent Angerenstein Welzijn enkele online-aanvullingen die beschikbaar zijn via www.angerenstein.nl/welzijn. Het gaat om de volgende aanvullingen:

- verwerkingsopdrachten
- uitdagingen.

Verwerkingsopdrachten

Bij ieder thema horen enkele verwerkingsopdrachten. Deze opdrachten helpen je de informatie uit de theorie te verwerken.

Uitdagingen

Tijdens de uitdaging werk je met meerdere studenten aan een grote opdracht waarbij een beroep gedaan wordt op jouw samenwerkingsvaardigheden en jouw creativiteit. De uitdaging levert altijd een product op dat wordt beoordeeld.

Veel plezier en succes met het werken met Angerenstein Welzijn!

DE LEERLING VOLGEN

Inhoud thema

- 1.1 Voortgangsregistratie en het leerlingvolgsysteem
- 1.2 Verschillende vormen van monitoren
- 1.3 Ondersteunen bij monitoren
- 1.4 Verschillende systemen
- 1.5 Wetgeving
- 1.6 Verdieping: DL en DLE

Waar geleerd wordt, wordt geregistreerd. Ook op school. Een school kan zo precies bijhouden wat en hoe elke leerling leert, of hij vooruitgang boekt en hoe precies. Ook wordt bijgehouden hoe vaak een leerling afwezig is, dit is een school verplicht. Zo'n registratie heet: voortgangsregistratie. Belangrijke informatie vastleggen, gebeurt in een leerlingvolgsysteem, afgekort LVS. Als onderwijsassistent kun je ondersteuning bieden bij het verzamelen van gegevens, je kunt dus leerlingen monitoren. Daarvoor is het belangrijk dat je de wetgeving rondom registratie begrijpt. Want omgaan met persoonsgegevens doe je zo discreet mogelijk.

1.1 Voortgangsregistratie en het leerlingvolgsysteem

Het registreren van de voortgang van de leerlingen en het bijhouden van het leerlingvolgsysteem is een verplichte taak voor scholen. Door de voortgang van leerlingen te registreren, kan een school nauwkeurig in de gaten houden hoe zij zich ontwikkelen. Een school kan zo ook zien die ontwikkeling naar verwachting gaat. Ofwel: of een leerling zich ontwikkelt zoals zijn leeftijdsgenoten gemiddeld doen. Dit maakt het mogelijk voor school om tussentijds bij te sturen en gepaste leerstof aan te bieden. Soms presteert een leerling minder of beter dan gemiddeld. Je wilt dit zo snel mogelijk signaleren, zodat je tijdig interventies kunt doen. Ook is het registreren van gegevens handig bij het afgeven van een schooladvies (welke middelbaar onderwijs past het best?).

1.1.1 Wat is voortgangsregistratie?

Voortgangsregistratie is het vastleggen van de voortgang van de leerling. In principe wordt het proces dat de leerling in elke klas doorloopt, vastgelegd. De leerkracht kan deze gegevens altijd oproepen voor ouders, school en schoolinspectie. Het registreren begint op de eerste schooldag en stopt als de leerling vertrekt uit groep 8. Zo ontstaat er een flink dossier van elke leerling.

1.1.2 Het doel van registreren

Het doel van het registreren van leerlinggegevens is het inzichtelijk maken van de leerweg die de leerling aflegt. Dit geeft de leerkracht de mogelijkheid om tussentijds bij te sturen als hij ziet dat iets niet helemaal volgens plan verloopt. Het kan namelijk voorkomen dat een leerling moeite heeft met de lesstof of dat hij juist de lesstof ontstijgt. Daarnaast moet een school altijd kunnen verantwoorden waaraan wordt gewerkt. Deze verantwoording legt de school af aan de schoolinspectie, die ernaar streeft dat alle basisscholen in Nederland lesgeven op hetzelfde niveau, dat er aan dezelfde basisdoelen wordt gewerkt en dat leerlingen dus dezelfde dingen leren.

Zo willen ze borgen dat elke basisschoolleerling dezelfde kans krijgt en dat de kwaliteit van het onderwijs niet afhangt van de gekozen school. Scholen zijn sinds 2014 verplicht om te werken met een leerlingvolgsysteem.

1.1.3 Wat wordt er geregistreerd?

Om ervoor te zorgen dat alleen relevante informatie wordt vastgelegd, bestaan er begrippen waarop je specifiek moet letten.

Resultaat

Het is belangrijk dat de school inzichtelijk maakt wat de resultaten van de leerlingen zijn, wat zij hebben geleerd en wat de school heeft aangeboden om tot dit resultaat te komen. Deze resultaten worden zichtbaar doordat leerlingen opdrachten en toetsen maken en in werkboeken werken. De behaalde resultaten worden vastgelegd in onder meer een onderwijskundig rapport.

Ontwikkeling

Er wordt bijgehouden hoe de ontwikkeling van de leerling verloopt: is hij in staat het gemiddelde niveau te halen? Is het halen van het gemiddelde niveau lastig, dan wordt dit zichtbaar door het registreren van de resultaten. Ook als de leerling de lesstof ontstijgt en dus slimmer is, zal dit blijken uit de resultaten die over hem zijn vastgelegd. Zo wordt er altijd ingespeeld op wat de leerling aankan. Het doel is dus om inzichtelijk te maken op welk niveau de leerling functioneert en hoe dat komt. Naast de lesstof die hij op papier of digitaal krijgt aangeboden, wordt ook gekeken wat de leerling motorisch en sociaal-emotioneel aankan. Er worden dus verschillende ontwikkelingsgebieden gemonitord.

Gedrag

Ook gedrag van de leerlingen wordt gevolgd. Je kunt daarvan veel afleiden. Of hij lekker in zijn vel zit en hoe hij in de groep ligt bijvoorbeeld. Of hij zich sociaal-emotioneel gezien goed ontwikkelt en of hij de aangeboden lesstof aankan. Wanneer een leerling zich niet goed voelt, zal hij ook niet goed presteren. Het is belangrijk alert te zijn op gedrag, zodat je ook op die manier je handelen en lesaanbod kunt bijsturen. Het observeren en vastleggen van opvallende gedragingen zorgt ervoor dat je op zoek kunt naar de reden voor het gedrag.

Gedrag heeft altijd een reden.

Verzuim

Ten slotte wordt er gelet op het verzuim van de leerling. Als basisschoolkind ben je leerplichtig en mag je dus niet zomaar wegblijven van school. Door dit vast te leggen, kunnen scholen bijhouden of het verzuim geoorloofd of ongeoorloofd is. Van geoorloofd verzuim is de school op de hoogte, want de school heeft hiervoor toestemming gegeven, van ongeoorloofd verzuim is de school niet op de hoogte. Door deze gegevens te registreren, maakt de school – voor zichzelf en voor de inspectie – inzichtelijk of de leerling voldoende aanwezig is geweest. Zo niet, dan kan de school de ouder of verzorger hierop aangespreken. Leerlingen in het voortgezet onderwijs zijn volledig leerplichtig tot ze 16 jaar zijn. Daarna hebben ze een **kwalificatieplicht** tot ze 18 jaar zijn. Dit betekent dat ze verplicht zijn om de beginselen van een beroep te leren, zodat ze kunnen starten op de arbeidsmarkt. Denk aan het behalen van een havo-, vwo- of mbo2-diploma. Verzuim in het voortgezet onderwijs komt ook voor in de vorm van spijbelen, dat is verboden. Scholen kunnen hiervoor de leerplichtambtenaar inschakelen. Deze ambtenaar ziet erop toe dat leerplichtige leerlingen naar school komen. Blijven de spijbelaars toch weg, dan krijgen de ouders vaak een geldboete.

1.1.4 Individueel en klassikaal

Naast het vastleggen van leerlingengegevens in groepsplannen, worden er ook leerlingengegevens klassikaal en schoolbreed vastgelegd in plannen. Daarin staat bijvoorbeeld hoe de klas gemiddeld presteert bij rekenen of taal. Zo ontstaat er

overzicht. En zo kun je meten hoe de school functioneert in vergelijking met alle andere scholen in Nederland. Dit geeft een school de kans het lesprogramma of pedagogisch klimaat te verbeteren, als dat nodig is.

1.1.5 Het leerlingvolgsysteem (LVS)

Alle gegevens rondom resultaat, ontwikkeling, gedrag en verzuim worden door elke school verplicht vastgelegd in een **leerlingvolgsysteem (LVS)**. Dit is een digitaal systeem waarin een school alle benodigde gegevens kan opslaan. Het systeem geeft een overzicht per leerling en per klas en zelfs per school. De gegevens die in een LVS worden verzameld, maken deel uit van een leerlingdossier. De school bewaart in dit dossier alle relevante informatie over de leerling. Denk ook aan verslagen van ouderavonden en leerlingbesprekingen. Als er plannen zijn gemaakt om een leerling te helpen bij een bepaald probleem, dan worden ook die opgenomen in het leerlingdossier. Denk aan hulp bij dyslexie of ADHD. De ouders mogen deze gegevens inzien.

1.1.6 Observatie-instrumenten

Er bestaan verschillende observatie-instrumenten om leerlinggegevens te kunnen vaststellen. Observeren kan op verschillende manieren. Denk aan het observeren van gedrag tijdens een spel of het nakijken van schriftelijk werk. Het meest voorkomende hulpmiddel is toetsen. Bij een leerlingvolgsysteem horen vaak methodeonafhankelijke, standaardtoetsen waarmee je vaardigheden kunt testen.

Genormeerde en methodeonafhankelijke toetsen

Genormeerde toetsen, ofwel standaardtoetsen die bij een LVS horen, zijn **methodeonafhankelijk**. Dit wil zeggen dat er geen methode (bijvoorbeeld voor taal of rekenen) nodig is om toetsstof uit te halen. Met een genormeerde toets, beoordeel je dan ook standaardvaardigheden. Dat zijn vaardigheden die elke basisschoolleerling in Nederland aan het einde van de basisschool moet beheersen. Denk aan een toets die het ruimtelijke inzicht test of een DMT (drie minuten toets) waarbij de leerling in drie minuten zo veel mogelijk woorden moet oplezen.

Deze toetsen zijn vaak **cumulatief**. Dit betekent dat ze een opbouw hebben van makkelijk naar moeilijk. Hierdoor wordt de vooruitgang duidelijk zichtbaar. Door dezelfde toets meerdere keren af te nemen, kan de leerling worden vergeleken met zichzelf.

Methodeafhankelijke toetsen

Methodeafhankelijke toetsen horen wél bij een methode. Deze worden vaak aan het einde van een hoofdstuk, thema of blok aangeboden. Met het maken van dit type toetsen wordt het voor de leerkracht zichtbaar in hoeverre de leerling de aangeboden lesstof beheerst.

1.2 Verschillende vormen van monitoren

Er bestaan veel verschillende manieren waarop je leerlingen kunt monitoren. Dit monitoren kan bijvoorbeeld in een onderwijsleersituatie of een vrije situatie. Je kunt verschillende dingen ondernemen om bewust de leerling te monitoren.

Observeren

Observeren is actief, bewust en doelgericht waarnemen. Dit is wellicht de meest voorkomende manier van monitoren. Dit kunt dit doen op elk moment van de schooldag. Kenmerkend voor observeren is dat je geen oordeel hebt over wat je waarneemt. Observeren doe je dus objectief. Je benoemt of beschrijft alleen wat je ziet en hoort. Uit observeren kun je allerlei gegevens halen. Je kunt doelbewust en gericht gaan letten op bepaalde gedragingen als je bijvoorbeeld wilt weten welke woorden een leerling het meest gebruikt of wat hij het liefst doet tijdens vrije momenten in de klas. Je kunt ook meer neutraal observeren door bijvoorbeeld een speelsituatie te bekijken en te zien hoe de leerlingen met elkaar omgaan. Welke leerlingen spelen met elkaar, welke niet? Objectief observeren is lastig, omdat je altijd jezelf meeneemt als 'onderzoeksinstrument'. Je streeft er wel naar om objectief te zijn en dus je eigen mening achterwege te laten. Later, als je de observaties gaat analyseren, kun je je mening en subjectieve informatie wel meenemen. Het is dan belangrijk dat je de verzamelde gegevens verklaart.

Vragen stellen

Wil je achter iets specifieks komen (bijvoorbeeld: hoe zit de leerling in z'n vel of hoe moeilijk vindt hij de lesstof?) dan kun je dit tijdens een gesprek aansnijden. Dit is ook een vorm van observeren, maar je interacteert met degene waarvan je iets in kaart wil brengen. **Interacteren** houdt in dat je contact maakt met de ander, dat er een dialoog is. Bij een normale observatie waarbij je concrete gegevens noteert (bijvoorbeeld: hoe vaak steekt een leerling zijn hand op?), dan is actieve interactie niet nodig.

Nena heeft als opdracht: maak een sociogram van de klas. Het doel: in kaart brengen welke leerlingen veel met elkaar omgaan en welke leerlingen juist erg op zichzelf zijn. Om dit te onderzoeken, stelt Nena (naast de observatie) vragen aan de leerlingen. Zo krijgt ze zicht op de sociale structuur van de klas.

Werk bekijken

Aan het gemaakte werk kun je goed zien wat de leerling wel en niet beheerst. Het is belangrijk dat je alert bent op het ontdekken van een trend. Ofwel: een opvallend antwoord of maniertje dat regelmatig terugkomt bij deze leerling. Zo kun je bijvoorbeeld door zijn spellingschriftje bladeren en ontdekken dat hij moeite heeft met 'ou' en 'au'. Door werkbladen en schriftjes te bekijken en door trends te herkennen kun je gericht hulp aanbieden.

Toetsen

De meest officiële manier van monitoren is toetsen. Deze gegevens resulteren direct in voldoende of onvoldoende, waardoor de voortgang duidelijk wordt. Zeker als ook gekeken wordt naar het aantal foutjes dat een leerling maakte. De nadruk ligt hier dus vaak op foutjes.

Schoolrapport en onderwijskundig rapport

Alle gegevens die over een bepaalde tijd door monitoring zijn verzameld, worden meegenomen tijdens het maken van een schoolrapport en een **onderwijskundig rapport**. Een schoolrapport bevat vaak verschillende onderdelen: hoe gedraagt een leerling zich, hoe creatief is hij, hoe beweegt hij, wat was zijn inzet? In een onderwijskundig rapport worden vorderingen rondom het leren van de leerling opgenomen. Het niveau wordt beschreven, maar ook of de leerling extra ondersteuning nodig heeft en hoe vaak hij afwezig was. Verder wordt er een overzicht gemaakt van leerlingkenmerken, met daarin informatie over zijn werkhouding en sociaal- emotioneel functioneren. Een schoolrapport wordt vaak gemaakt door de leerkracht, eventueel ondersteund door de onderwijsassistent. Een onderwijskundig rapport moet volgens de wet worden opgemaakt door de directeur van de school.

Een schoolrapport bevat vaak verschillende onderdelen – van gedrag tot creativiteit.

1.2.1 Systematisch werken

Systematisch werken houdt in dat je werkt volgens vaste stappen. Als je tijdens het vastleggen van ontwikkelingsinformatie systematisch werkt, doorloop je dus bewuste stappen waardoor je niets vergeet. Soms moet je ook een stap terug.

1.3 Ondersteunen bij monitoren

Als onderwijsassistent heb je een belangrijke rol bij het monitoren van leerlingen. Regelmatig wordt de onderwijsassistent gevraagd hierbij te ondersteunen. Je verzamelt dan gegevens die kunnen worden opgenomen in het LVS. Zo kun je bijvoorbeeld bijhouden welke leerlingen hoe vaak afwezig zijn. Of kun je trends – die je ontdekte bij het observeren of het nakijken van werk – bespreken met de leerkracht. De gegevens die je als onderwijsassistent verzamelt, zijn dus belangrijk voor de leerkracht. Je draagt zo gericht, actief en effectief bij en maakt het mede mogelijk om goed in te spelen op de leerbehoefte en ontwikkelingsbehoefte van leerlingen.

1.3.1 Een goede werkhouding

Je hebt een goede werkhouding nodig als je ondersteunt bij het monitoren van leerlingen:

- objectief observeren
- open vragen stellen
- onafhankelijke opstelling bij nakijken
- waken voor een voorkeursbehandeling.

Er zijn een paar valkuilen, die invloed hebben op hoe jij naar een leerling kijkt. Bijvoorbeeld: niet observeren, gesloten vragen stellen, voorkeursbehandeling geven.

Objectief observeren

Tijdens het observeren is het belangrijk om objectief te kijken. Dit betekent dat je je eigen interpretatie niet laat meewegen bij wat je ziet. Kijken met subjectieve ogen betekent dat je je eigen mening en referentiekader laat meewegen in wat je ziet. Observeer je twee spelende leerlingen vanuit een subjectief oogpunt, dan neem je bijvoorbeeld mee hoe lief je de leerling zelf vindt. Maar de relatie die je met leerlingen hebt, is tijdens de observatie niet belangrijk. Bij objectief observeren benoem je alleen wat je ziet.